

להנחלת נעים תורה והסידור
מנדר היוצא מערך

יו"ל ע"י התאחדות האברכים
"אדנים לתורה" דהסידר זוטשקא
פר' קורח תשפ"א • גליין ק"ד

חלוקי הנחל

פלאות התורה מאוצרותיו של
הנה"ר ר' רחל רונטל שליט"א

"וקרח שפקח היה"

גדלותו של קרח וחוסר השגתו במחלוקתו

קדושת דור המדבר

מובא בספר עקידת יצחק להגה"ק רבי יצחק ערמא ז"ע, ששקול בעיניו התועלת שיוצא מסיפור מעשה קרח ועדתו כנגד סיפור פרשת מתן תורה בהר סיני!

וכדי להתבונן בפרשה זו ולדורשה יפה בס"ה, נקדים את המעשה במס' בבא בתרא (דף ע"ג ע"ב) שההוא טעייהא הראה לרבה בר בר חנה את מתי מדבר, ומובא בתורת חיים ע"פ המדרש (איכה ובה פתיחה - אות לו) שהיו חופרין לעצמם את קבריהם, בתוך מערות גדולות וכך שכבו שם. וראה אותם רב"ח כשהם שוכבים על גבם ופניהם כלפי מעלה והיו נראים כישנים (כינוי גרשום), ופניהם צהובות כשתויי יין, וברכיו של אחד מהם היה כפוף וזקוף כגשה, והטייעא יכול היה לעבור תחת רגלי המת כשהוא רוכב על גבי גמל ורומח בידו, ובכ"ז לא הגיע לברכו מחמת גובהו של אותו המת. וסיפר רב"ח שרצה לעיין איך היתה עשויה הציצית שלו, וכך יוכלו להכריע במחלוקת ב"ש וב"ה בענין זה. וחתך כנף אחד של הציצית, וכשרצה להמשיך בדרכו לא יכלה הבהמה שרכב עליה לזוז ממקומה, ואמר לו הטייעא שמא לקחת משהו מאותם מתים, שקבלה בידיו שמי שלוקח מהם דבר, לא יכול להמשיך בדרכו עד שמחזיר מה שלקח. ואמנם רק לאחר שהחזיר רב"ח את הכנף שלקח יכל להמשיך בדרכו.

ובריטב"א ובתוס' (ד"ה ודמ) איתא שמגמ' זו רואים שמתו מדבר זכו לעוה"ב, שהרי רואים מזה שפניהם היו כשתויי יין ולא היו מוריקות כמו המתים על ידי מלאך המוות, שנתקבלה תשובתם, ולא שלט בהם מלאך המוות, ומתו במיתת נשיקה, ולא שלטה בהם רימה ותולעה.

ואיתא ביערות דבש (ח"א דודס ד) ובבית אלוקים למב"ט ובזוה"ק (שמות דף כ"א) ובמהר"ל (ח"א ד"ה אמו) שנקראו 'דור המדבר' שהוא נבדל מהדברים החומריים והגשמיים שיש בישוב. שבכל הדורות, לא היה דור שלם בתורה כמו דור המדבר. ולא יהיה כדור הזה עוד עד ביאת מלכא משיחא. וזכו לראות פני אלוקים פנים בפנים. וזה הענין שהיה פניהם למעלה, שכל עניינם היה בעניינים גבוהים רוחניים כלפי מעלה, שלא היה לחסאיאם שייכות ליציה"ה. ולכן אסור לחשוב חלילה על דור המדבר שהיו חוטאים במושגים שלנו. וכלשון הרבי ר' יונתן "מה נלאו הטפשים" שלומדים העניינים ומשווים

דברות קודש ממעיין נובע, כ"ק מרן רב"ק ז"ע

אין לאדם להיות חכם מדי

רב לכם בני לוי (במדבר ט"ז, א) מקשה רש"י: קרח שפיקח היה, מה ראה לשטות זו. מהי כאן השטות, אלא הרצון להיות פיקח ולהתחכם עם הקב"ה, זו היא שטות.

(רביה"ק ר' מאיר מפרימשלאן ז"ע).

להקריב להשי"ת את מבחר הימים ועי"ז יבוא לדביקות

ואמרת אליהם בהרימכם את חלבו ממנו ונחשב ללויים כתבואת גורן וכתבואת יקב (ת"ת). נראה לפרש דהנה כשאדם בבחורו מוכניע ומשבר כח התאוות הגשמיות, ומקדש כל עתותיו רק לד' אלקיו בתורה ותפלה, בכל מאמצי כחו, אזי בנקל לו אחר כך לעבוד השם יתברך בלי שום יגיעה.

ואפילו כאשר ישב בדד וידום, עבודתו נעשית על ידי מחשבתו מחשבת הקודש, עבודה שהיא בלב, ועבודתו תמה גם בעיני הגשמיות אכילה שתי, מחמת שמקדש ומדבק עצמו גם אז בדביקות גדול, יען שנשרש הקדושה בו בכל אבריו כידוע.

וזהו רומז הכתוב בהרימכם את חלבו פירוש כשתפרישו את מבחר הימים, הם ימי הבחורות, רק 'בלתי לד' לבדו' (שמות כ"ט), ואזי ונחשב לשון מחשבה, ללויים הוא לשון התחברות ודביקות, פירוש שעל ידי המחשבה לבד יוכל לבוא לדביקות הבורא ב"ה, כתבואת גורן וכתבואת יקב מרומז על האכילה, כמו שכתב בספר הקדוש נועם אלימלך (סאן, סוד"ה ואמרו), פירוש כמו שבעת האכילה עם שהוא בעצמותו דבר הגשמי, במחשבת הקודש לבד יפעול להחשב עבודה, ולבא על ידה לדביקות העליון. (רביה"ק ר' מרדכי מנדבורנא ז"ע)

הלימוד שיש ללמוד מהחוט האחד של תכלת

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי ודתן ואבירים בני אליאב וגו' (במדבר ט"ז, א), וברש"י, מה עשה עמך ונסך ר"ג ראשי סנהדרות כו' והלבישן טליתות שכולן תכלת באו ועמדו לפני משה אמרו לו טלית שכולה תכלת חייבת בציצית או פטורה וכו' עכ"ל. נראה לבאר בזה. דהנה התכלת מורה על יראת שמים וכמו שארז"ל במנחות (גז) שהתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא הכבוד. והמצוה ליתן חוט א' של תכלת בין כל שאר חוטי הלבו, כדי לרמז, שאע"פ שיש לכל אחד מישראל יראת שמים בפנימיות נפש, והיא ירושה לנו מאבותינו, מכל מקום צריך כל אחד לחשוב שיש בקרבו רק מעט יראת שמים ("אקאפגע יראת שמים"), ואסור לו להאמין בעצמו. ויהא לבו נשבר בקרבו, ויאמר לנפשו מה היא יראתי ועבודתי לעומת גדלות אין סוף ב"ה, והרי מול הדרת גדולתו ית"ש אין

יראתי נחשבת למאומה. וכאשר יתבונן האדם בחוט התכלת, ויחשוב על מיעוט יראתו מול כבודו ית', אז תפול עליו שפלות רוח עצומה, ויתעורר מזה להתחזק בקיום מצות השי"ת ביתר שאת ויתר עוז. וזהו שאה"כ "וראיתם אותו" היינו את החוט של תכלת הרומז למיעוט העבודה והיראה, "וזכרתם את כל מצות ד'", כאשר תתבוננו מה רבים הם מצוות ד' שאנו צריכים לקיים, וכמה אנו רחוקים מזה, אז "ועשיתם אותם" שתתעוררו להוסיף בקיום המצוות, "ולא תתורו אחרי לבבכם וגו'" שהיצר מסית את האדם שדי לו בעבודתו ויראתו, וא"צ להתאמץ כ"כ להוסיף חיל בעבודת השי"ת.

אכן קרח ועדתו סברו שכיון שהם קדושים ובתוכם ד', אין להם צורך בחוט של תכלת, כי הם בבחינת טלית שכולה תכלת. וסברו דמי שהוא ברום המעלה כקורח, אין צריך לחוש על נפשו שמא יפול בפח יקוש של היציה"ה, ומסתמא כל כונתו לשם שמים. ולא זכרו לדעת שכל ענין החוט של תכלת הוא שנדע קטנות מעלת יראתנו ולכן באו לכלל הטעות הנזכר.

(כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

מהנחה

גחלי אש בקצירת האומר

מחלוקת לשם שמים, האמנם?!

אלו שערכו את המחלוקת נגד משה ואהרן, סבורים היו בנפשם שכונתם לשם שמים, והכתוב הזהיר (שמות כ"ז) "לא תשא את שם ד' אלקיך לשוא", כלומר "זאג נישט אויף דייעע פוסטע זאכן אז זיי זענען פאר'ן אייבישטערס כבוד וועגן".

(כ"ק מרן רבינו הנחל יצחק ז"ע)

להשתמש בייחוס האבות לטיבה ולא לרעה חי

"ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי" וגו' (במדבר ט"ז, א), וברש"י בן יצהר בן קהת בן לוי ולא הזכיר בן יעקב שביקש רחמים על עצמו שלא יזכר שמו על מחלוקתם שנאמר (בראשית מט, ו) "ובקהלם אל תחד כבדי", ויתכן לפרש שבכל מחלוקת מצוי שיהיה נטיה לתלות המחלוקת למען כבוד האבות וכדו', ולכן אמר יעקב אבינו "ובקהלם אל תחד כבדי" היינו שיעקב אבינו ביקש "נעמט זיך נישט אן פאר מיין כבוד" שלא יערבו במחלוקת את כבודו ולא יתלו שעושים המחלוקת לכבוד בית אבא, ורק כשיעמדו על הדוכן בשיר ושבחה לקל חי, שם רצה יעקב אבינו שיזכרו את שמו, אבל בשום פנים לא יזכר שמו על המחלוקת.א.

א. והוסיף רבנו, ומסופר על הרה"ק רבי נפתלי צבי מראפשיץ ז"ע, שרצה לנסוע לליז'ענסק להרה"ק הרבי ר' אלימלך ז"ע, וביודעו שהרה"ק אינו מחבב יחסנים והוא היה יחסן גדול בן לאביו הרה"ק רבי מענדל לינסקער ז"ע ולמעלה בקודש לכן חשש מאד לנסוע, אך לבסוף גמר בדעתו לנסוע ויהי מה, ובהגיעו לליז'ענסק תיקף פנה להכנס אל הרה"ק הרבי רבי אלימלך ז"ע ומיד בראותו את פניו הקדושים פרץ בבכי עד שנתעלף. לאחר שעוררוהו מעלפונו עמד וקבל בפני הרה"ק אלימלך ז"ע שאין זה אשמתו מה שנולד אצל משפחה מיוחסת כי היה מסכים להוולד גם בבית אנשים פשוטים, ענה לו הרה"ק אלימלך ז"ע, שאכן כל הקפדתו על יחסנים היא על אלו שתולים עצמם בזכות אבות ואינם יגיעים דיים בעבודת ה' ובהתעלות בכל העניינים, אך אלו שעמלים ויגיעים בעצמם בתורה ועבודה לאלו זכות אבותם מסייעתם לעלות ולהתעלות ממדרגה למדרגה. ובאותו מעמד אמר הרה"ק הר"ר אלימלך ז"ע להרה"ק מראפשיץ ז"ע את מה דאיתא בנועם אלימלך בפרשתנו שחטאו של קרח היה שלקח היחוס גופא והשתמש בזה לצורך המחלוקת, אך בעצם זכות אבות הוא דבר גדול ועומדת לו לאדם בשעה שהוא רוצה לעבוד את ה' (ע"ש ב"ה ויקח קרח בן יצהר), וכמו"כ על האדם לשאוף ולקוות "מתי יגיעו מעש למעשי אבותי" (תה"ד פ"ח) וצדיקים היו מפרשים יגיעו מלשון נגיעה שלכל הפחות יהיה לנו נגיעה ושייכות בדרכי אבות ובמעשיהם הטובים.

ענייניהם, ומידותיהם, לשל אלו דדור המדבר כיון שאין לנו בכלל השגה באותם מלאכים קדושי עליון.

גדלותו של קרח אף ממשו רבנו

ונה על קרח עצמו מובא בספר **אמונת עתיך** דברים נוראים בגודל שגב דרגתו שהרי בבכורות (נ) (ע"א) אומר בן עזאי "כל חכמי ישראל עלי קליפת השום חוץ מהקרח הזה", ופרש"י שקרח היינו רבי עקיבא שהיתה אצלו בחינה שהכניס כל כח שערוותו בדרשות של שקעות האותיות - התגין, שהיה דורש על כל תג תילי תילים של הלכות, ועליו אומר הפסוק "קווצתיו תלתלים". והיה בו בחינה שהשיג יותר ממשו רבינו, כמובא במנחות (טז ע"ב) שמרע"ה כשראה גדלות ר"ע תשש כוחו וכו', ובחינה זו היה לקרח בחינת ר"ע שהשיג אפילו מה שמרע"ה לא השיג.

וכמובא בשם הרה"ק רמ"מ מרימנוב ז"ע שלוה מתכוון רש"י הק' במה שכותב "קרח שפיקח היה", שכידוע כל העולמות והנעשה בהם הכל תלוי בייחודים וצירופי שמות, ובכח המכוון בהם כידוע ליודעי חן, וכמאמרם (ברכות נ"ה ע"ב) יודע היה בצלאל לצרף האותיות שנבראו בהם שמים וארץ, שהכל תלוי באותיות. ויש ייחוד קדוש ונורא ששום נברא שבעולם לא יודעו ומשיגו אלא משיח צדקנו. שלע"ל כאשר יצטרך משיח לקבץ את כל כלל" הנפוצים בכל הארצות בגלות, אזי ייחוד אותו איום קדוש ונורא, ויפעל שמאליהם יחרדו כצפור ממצרים וכיונה מארץ אשור כמובא בהושע (טו ע"ב), וכולם יתקבצו מכל ארצות העולם. **ואותו יחוד שלא שפתו עין ולא יודעו איש כי אם מלך המשיח, ידעו קרח שהיה בעל רוח הקודש נורא.** ולזה מובא בפ' יט "ויקהל עליהם קרח את כל העדה" שכיוון את אותו יחוד נורא ונברג א' נתקבצו אליו מליוני יהודים, וכל ראשי הסנהדראות, מכל מחנה ישראל שהיה בגודל 14 ק"מ. ולזה תמה רש"י קרח שהיה כזה פקח ויכול לעשות כמעשה מלך המשיח לע"ל, מה ראה לטעות זו לחלוק על מרע"ה.

סגולת מצות ציצית

ובסוף פ' שלח לימד מרע"ה את בני סגולות הציצית שעל ידם אפשר להנצל מלתור אחרי הלב - שזה מינות ר"ל, ואחרי העיניים שזה זנות ר"ל, והיייתם קדושים לאלקיכם" - אומר התרגום ונתן שיזנו על ידי מצות ציצית להיות קדושים כמו המלאכים שמשמשים את אלוקים.

וכן מצינו בדברי חז"ל בנדרים (דף ב') "מאן מלאכי השרת, רבנו, דמצינו כמלאכי השרת", ומפרש הטיטה מקובצת שהם לבושים בציצית כמלאכים. וכן איתא במהרש"א בב"ב קס"ד ע"ב שישנם ג' עבירות שאין אדם ש יצול מזהם בכל יום וא' מהם הרהור עבירה. ומקשה שם מדוע מספרים לנו את זה חז"ל, ומה התועלת בזה. אלא לומר לנו שכאשר נמצאים במדרגת אדם א"א להינצל, אבל כיון שיש אפשרות להתעלות לדרגת מלאך ע"י מצוות ציצית, לזה אומרים לנו חז"ל שכל יהודי מחויב להקפיד שעל כנפי הבגדים יהיו ציציות, שיש חיוב לכל יהודי להתעלות לדרגת מלאך ע"י לבישת הציצית.

ומובא באמת במנורת המאור למהר"י אבהו זצ"ל שמה שכתוב ולא תתורו וכו' אחרי מצוות ציצית, אין זו רק אזהרה, אלא הבטחה שאם תשמור מצוות ציצית כתיקונה בכל פרטיה תזכה ע"י להנצל ממינות ומעירות. ומחדש הלב אריה (יודשים לתלמידי מהרש"א ר' יהודה אריה לייב בר' יהושע באשקן מאיטליא), ע"פ המדרש ויקח קרח מה לקח, לקח טלית שכולה תכלת ולא הטיל בה ציצית, שקרח מגודל דרגת קדושתו לא הסכים לדברי מרע"ה שא"א להנצל מפגמי קדושה רק ע"י קדושת ציצית, ומחה על זה שכאילו חושדים בו בדבר הזה. ולזה אמר כי כל העדה כולם קדושים, שהיו גדורים בכל שנות גלות מצרים מעריות, ובתוכם ה', שהקב"ה חתם שמו עליהם, שהיו בבחינת גן חתום, וכן מדוע תתנשא לומר כך על בני ישראל.

נחל איתן

טללי טוהר מתוך דא"ה של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

כל שמעשיו מרובים מחכמתו חכמתו מתקיימת

הקב"ה אחר מעשה זה, ראה נתתי לכם את משמרת תרומותי שמשולחן גבוה קא זכו ואין הם נהנים ממתנת בשר ודם, עכ"ד הנועם מגדים.

ודבריו אלו מורים על העניין שאסור שיהא חכמתו מרובה ממעשיו, ומי שלא התקין דרכיו במצוות ומעשים טובים אינו רשאי להשתמש בחכמה העליונה, דלא כל הרצה לטול את השם יבוא ויטול, ובפרט בזמנינו שאין אנו טהורים כאשר היה בשנים קדמוניות כשהיה אפר פרה אדומה. ובהנהגות האדם אמר הרה"ק ר' אלימלך מליזענסקי ז"ע, דכדי לעסוק בעניינים נעלים אלו בעיני טהרה גדולה ומי שאינו ראוי לכך אל יגש אל הקודש, והחיד"א אומר בפשיטות שבוודאי היה להאר"י הק' אפר פרה אדומה, דאי לאו הכי הרי לא היה יכול להשיג מעלות נשגבות כפי שהשיג.

ובספר שער התפילה לרביה"ק בעל באר מים חיים ז"ע, אומר שיש שני סוגי תפילה לפני המקום, אחד הוא תפילה בפנימיות ובכוונות גדולות, ועפ"י שמות הקודש, והשני הוא תפילה בפשטות כזעקה מעומק הלב כאשר היה במצרים אשר זעקו בני ישראל אל ה' מהעבודה. והתפילה בפנימיות היא כמפתח, והוא תפילה מכוונת עפ"י סודות הגדולים ובידה לפתוח שערי שמים, אך התפילה מעומק הלב בפשטות הרי הוא כגרזן שבכוחה לבקוע את כל השערים ולהפיל את כל המחיצות המבדילות בינינו לבין אבינו שבשמים. והרה"ק בעל היושר דברי אמת ז"ע אמר שעם כל התשוגות שהשיג והכוונות אשר ידע לא כיון סודות אלו בתפילה אלא התפלל בלב נשבר ובכוונת פירוש המילות, כי אם במקום שאינו מפריע לכוונת פירוש המילות כגון בעת אכילת מצה ונענועים, דהעיקר הוא תפילה מעומק הלב, ולב נשבר ונדכה אלוקים לא תבוה. וכתב במשנה ברורה דמי לנו גדול מרבנו שמשון מקינון שהשיג כל הסודות והשמות הנסתרות ועכ"ז התפלל כתינוק בן יומנו בכוונת המילות כפשוטו.

בפרשתו מובא מחלוקתו של קורח על משה רבינו, והנה חוץ מפשטות הפסוקים, ידוע מה שאמרו צדיקים שאין לנו השגה במחלוקתו של קורח, שמסופר על שני צדיקים שנפגשו ביניהם בפר' קורח ונאנח אחד מהם, שאלו חברו מה לך נאנח, אמר לו ואין לא אאנח בראותנו צדיקים עולם דור דעה שנכשלו בעוונות כאלו, אמר לו חברו, מעוונותיהם של אלו נעשה חלק "מהתורה" וממצוותינו מי יודע מה היא. והרה"ק ר' משה מלעלוב ז"ע המליץ על מה שפירש רש"י וקורח שפיקח היה מה ראה לטעות זו, פירוש, מה ראה לטעות זו להיות פיקח כ"כ, שאל לו לאדם להיות חכם הרבה, דההולך בתום ילך בטח. ולפי דבריו אלו כלול בלאו הכתוב בתורה "ולא יהיה קקורח וכעדתו" שלא להיות חכמים הרבה ולהחזיק עצמינו כמבינים.

והנה בספר נועם מגדים כתב דקורח ועדתו איקרי בתורה "אנשי שם" ומבואר בספרים שהיה להם יד בשמות הקודש ובחכמה העליונה. ומובא בשם האר"י הק' דבדורינו אסור להשתמש בשמות הק' משום שבזמן ר' טרפון היה עדיין אפר פרה אדומה, ויכולים היו להטיר אך בזמנו א"א. ועוד תנאי בעיניו לכך שלא יהנה משל ציבור אלא יהא משתכר מיגיע כפיו. וביאר בנועם מגדים דלפיכך טען קורח שאהרן הכהן ואחיו הכהנים אינם רשאים להשתמש ביהמ"ק בשמות הקודש, כיון דנהנים הם ממתנות הכהונה אשר נותנים להם ישראל, ואסור לנהנה מן הציבור להשתמש בשמות הק' כנ"ל. ולכן אמר שדווקא הוא כיון דעשיר גדול הוא ואינו נהנה משל אחרים, לו יאה ולו נאה להיות כה"ג ולהשתמש בשמות הק'. וזה גם כוונת המדרש "מה ראה קורח לחלוק עם משה, פרשת פרה אדומה ראה", היינו דראה דע"י הפרה אדומה אפשר לטהר עצמם ולהשתמש בשמות הקדושים, וחשב שאהרן אינו רשאי להשתמש בשמות הקדושים לפי דנהנה ממתנת בשר ודם. ולכן אמר

ערבי נחל

אמרים ערבים ממאורי החסידות

ויקה קרח (במדבר א, א) ובמדבר, "מה ראה קרח לחלוק על משה פרשת פרה אדומה ראה".

כיון שהשיג טעם פרה ע"כ חשב שיוכל לבחן

ונראה דהנה אמרו ז"ל לך אני מגלה טעם פרה ולאחרים חוקה, ופרשנו משום דבמדרש

פ' חקת רב חנן בן פזי פתר קרא בפרשת פרה שיש בה משבעה שבעה, והיינו דבעשיית הפרה נאמר שבעה פעמים שבעה שהוא מ"ט שערים הוא שורה משער הנון, וע"כ לאחרים חוקה, ורק למשה איתא במג"ע שגם משער הנון נמסר לו מ"ט חלקים וחסר לו רק חלק נ' משער הנון וע"כ למשה נתגלה טעם פרה. והנה אמרו ז"ל משה כ"ג ה' והרי הוא כהן ולוי משורר כבש"ס ערכין ושומר כבש"ס פ"ק דתמיד ומלך כדכתיב ויהי בישורון מלך, והטעם מפני שהשיג משער הנון שהוא למעלה מהתחלוקות המדות ע"כ ה' יכול להיות כולם יחד, אבל זולתו מי שהוא כהן איש החסד אינו יכול להיות לוי שהוא מדת הגבורה וכן בהיפוך, והנה קרח חכם גדול ה', ופרשת פרה ראה היינו שהשיג מטעם פרה, והוא מלשון חז"ל נראין דברי פלוני שפירושו מסתבר טעמי, וע"כ חשב שהוא נמי למעלה מכל הקיים ויכול להיות לוי וכ"ג יחד. (שם משמואל)

נאוהו מטהר טמאים ומטמא טהורים כפרה אדומה

ופירוש בשם הבעש"ט זלה"ה ששאלוהו תלמידיו על ענין פרה אדומה היכן הוא רומז במצוה זו לבוא מזה עבודת הש"י תמיד.

והשיב הבעש"ט זלה"ה שזהו ענין הגבהות... [שיש להשתמש בה לפעמים] דאל"כ יאמר לו יצור שאתה אינך ראוי להתקרב אליו ע"י עובדא זו כו', לזה צריך להשתמש בגבהות ושיגבה לבו בדרכי ה' להתקרב דווקא וא"כ ע"י גבהות זה יטהר ויקרב א"ע להש"י כשיעשה העובדא

של תורה או תפלה או מצוה. ואח"כ בעת העובדא שעושה או אח"כ צריך להשמר מכל צד גבהות וישפיל א"ע לפני הש"י ולפי כל זהו קטנות שבקדושה שלא ידומה לו הוא גדול מחבירו כשיראה שהם אינם עושים עובדא זו נמצא הגבהות בשעת מעשה מצוה שאז הוא נקרא טהור ואז הגבהות מטמא טהורים ח"ו.

ולזה אמר במדרש מה ראה קרח לחלוק על משה פי' האין ראה וחשב שיהיה למשה התנשאות ח"ו הלא ידעו הכל ענותנותו עד שהעיד עליו הכתוב והאיש משה ענו מאוד כו' וא"כ איך חשדו בעון הגבהות והא קרח פקח היה. והשיב המדרש פרה אדומה ראה, ר"ל שראה שגם מדת הגבהות מוכרח להיות לכל צדיק לעבודת הש"י כו', והיא מטהרת טמאים כו', וחשב קרח להיפך כי מה שהתנשא הוא ואהרן להתקרב להש"י לא היה מחמת הגבהות המותר המטהרת טמאים והמרוחקים, רק נתעברה בהם הגבהות האסור המטמא הטהורים ועי"ז נשא לבם להתקרב להש"י הוא ואהרן יותר מכל העם. (כתר שם טוב ב, נג)

ראה מפר' פרה שנשאר רושם ממעשה העגל

הובא בשם מדרש מה ראה קרח לחלוק על משה פ' פרה אדומה ראה. י"ל הלא קרח חלק על הכהונה ובפרט מהיות אהרן כהן גדול כי שבטו לא חטאו בעוון עגל ואהרן חטא. אבל זה אינו. יען עשה תשובה וגדול יותר מצדיק שלא חטא מעולם. כדאיתא במס' יומא במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולין לעמוה. אבל ראה בפ' פרה אדומה ולקח אלעזר ולא אהרן, ופי' רמ"ד כי אין קטיגור נעשה סניגור והוכח שלא עשה אהרן תשובה שלימה לכן ראה לחלוק. (חתם סופר)

נערך ע"י הרה"ג ר' חיים גרינפלד שליט"א

לשון הרע (ב)

מחדש את הגנות והשנאה והבוזין, וזהו עצם הל"ת דלושה"ר ורכילות (במ"ח).

3) דבר המפורסם: היות זה מצוי מאוד והמכשלה רבה צריך לבארו היטב ונברר מה הגדר של דבר מפורסם דינו, וטעמו, וכדלהלן.

גדרו: דוגמאות שהביא הח"ח, כגון שראו אדם שעבר עבירה בגלוי כגון שגנב או הכה או אכל חזיר וכיו"ב, ונתפרסם הדבר, בזה שייך לומר דהוי בגדר דבר המפורסם. אבל בזמנינו רוב הסיפורים ובפרט בענייני ציבור הם שיש בהם ויכוח אם הם מצווה או עבירה, ומציאות הדברים שכל אחד יש לו מדידה אחרת לגודל העוולה והרעה שיש בזה, לכן כשאחד מסביר לשני כמה עוולה יש במה שעשה ההוא, לכא' אין שייך בזה היתר של דבר המפורסם.

הדין: אף באופן שהדבר מפורסם בפי כל ללא פקפוק, יש לחלק בזה בין מתכוון לגנותו או לא. דאם מתכוון לגנותו בסיפור זה, פ"י אף באופן שאין לו ענין נגד השני, כל שמספר גנותו של השני באופן ברור וזה נושא הסיפור, כגון שאומר ישיבה זו חלשה מאוד אף שאין לו שום ענין נגדה, בכה"ג אסור. אבל אם מספר עובדה וזמה נשמע ממיילא הגנות, אך זה לא עיקר הסיפור, כגון שמספר שפגש את ראובן במקום שהוא מתבזה שהיה שם, אך מפורסם בפי כל שבדרך כלל הוא נמצא שם, מותר, דזה נכלל בהיתר מפורסם ואינו מתכוון לגנותו.

הטעם: דבאיסור לשה"ר יש ב' חלקים אחד שחבירו מתבזה ע"י ה"לשה"ר והנוק שיוצא מזה, והשני מה שבוחר להשפיל ולדבר ברעת חבירו ולכן אף דבר המפורסם יש עדיין חלק השני שמכוון להשפיל חבירו (ע"פ ח"ח כ"ג ג. כ"ה ס"ה).

על מי אסרה תורה

יש בזה כמה אופנים וכדלהלן. **אינו מכיר:** מותר לספר על אדם אם השומע אינו מכירו כלל ואינו עתיד להכירו, כיון שאינו מתבזה ע"י ה"סיפור. כגון לספר על אחד מחו"ל שגנב אף שאומר שמו אין בזה שום משמעות.

על ציבור: איסור לשה"ר הוא אף על ציבור מסוים אף שאינו מזכיר שמות והוא חמור יותר מסתם לשה"ר, שבוה מגנה הרבה בנ"א בדיבור אחד, וכמדומה שלא יצויר בשום עבירה מהירות גדולה של כ"כ הרבה איסורים, דאם יש בקהילה מאה אנשים ודיבר רק דקה אחת מאתיים מילים, **הרי עבר בעשרים אלף לאוין בדקה** (כמו הזרק חץ והורג כאחד 5 אנשים עבר בחמש דקות). וכ"ש אם יש יותר. היות ובעוה"ר גבר יצר דפירודא מאוד בישראל, אך אין היתר לזה, הדכלל הוא אף שיצא מכלל עמיתך כל עוד שהוא לא מומר להכעיס אסור לדבר שום גנות (כלל ד. בבמ"ח סק"ט), ובאופן זה יכול להכשל אף אדם שאין דרכו לדבר גנות על אנשים, אבל דרכו לשוחח עם הבריות ומשוכנע שהוא שומר לשונו יען שלא הזכיר שום שם של אדם פרטי.

דוגמאות:

- 1) האומר ישיבה פלונית היא חלשה מאוד וצוות חלשה והשומע מכיר את הבחורים והצוות.
- 2) האומר ביהכנס"ס זה של אנשים פשוטים חלשים.
- 3) ועוד יש להרחיב בדוגמאות רבות, אך יכלה הנייר והם לא יכלו, וכל ערום יעשה בדעת לשקול בפלס דרכיו.

גנות של נזק או צער

שבוע שעבר עסקנו בחלק הראשון, והוא גנות בעצם. ונמשיך השבוע בעוד סוג גנות, באופן שמספר דבר שאם יתפרסם יכול לגרום היזק לחבירו בגופו או בממונו או אפי' להצר לו או להפחידו, ואף שאינו מגנהו בעצם שעשה שלא כהוגן (ח"ח ב. סק"ח). האופנים שהח"ח מביא ידועים ונביא כאן עוד כמה דוגמאות

א) יש לזהר כשמדברים על מחירים של חנויות כגון חנות אתרוגים וכד' (ומצוי בעיקר בדברים שעולים הרבה כסף), לא לדבר שלא לתועלת, כגון לומר אין שם סחורה טובה וכיו"ב. וגם כשיש תועלת, לומר את האמת המדויקת ללא השערות, ויותר טוב שיאמר "אני לא מצאתי שם" וכדו'.

ב) יש שהתירו לומר שחנות זו יקרה, אף שיכולים לגרום היזק לבעל החנות, אין לדאוג להפסד של מוכר יותר מהפסד של הקונה. [אבל אם תמורת היזק יש איזה שרות יותר טוב צריך לפרשו. (הגרי"מ שפ"ן שליט"א בספר אורח חיים) וצ"ע.]

לדבר על חפצים: בכלל גנות של נזק הוא לדבר על חפצים של חבירו (ח"ח ט. ט). שע"י הסיפור גורם נזק לחבירו או צער ה"ז עובר בלשה"ה. והמקור לכך מפרשתינו פרשת המרגלים שהוציאו דיבה על הארץ (דברים קצ"א). ודווקא שע"י ייגרם נזק או צער לחבירו, אבל בלא"ה אין איסור מעיקר הדין. אך אין ראוי לדבר לשה"ר אף על עצים (ח"ח א' דבש לפ') ונביא כמה דוגמאות

לדבר על ספר: אסור לומר על ספר שהוא לא מוצלח, שהרי ע"י"ז ממועט את קוני הספר או מייצר למחבר הספר. ואף אם בלא"ה אין דעתם לקנות הספר ורק מדברים ודנים האם הספר מוצלח, (כגון שבשבע ספר לקחים הקטלוג המופץ ודנים כמה ביחד באופן שלא לתועלת, כשאחד הקוראים מתבטא "היאן הוא לא מתבייש להמשיך בהוצאת הספרים התמוזים האלה") ג"כ יש לאסור מצד גנות בעצם אם מכירים את המחבר.

קייטיינג: מי שהזמין אוכל מוכן או יין והטעם לא מוצא חן בעיניו, אסור לומר דברי ביקורת עליהם באופן שאינו לתועלת.

לספר על קטן: אף שאין גנות בעצם דאינו בר דעת, מ"מ יכול לגרום היזק או צער להוריו, והרי זה בכלל סיפור על חפצים כנ"ל.

כאמור לעיל דכל אלו הדברים שנכללים בגדר גנות זו של נזק או צער, אסורים רק באופן שהדבר באמת יתפרסם (ח"ח ג. סק"א), וקשה ליתן שיעור בזה באיזה אופן בטוח שלא יתפרסם, כי סיכוי הפרסום משתנים הרבה פעמים מרגע לרגע וא"א למדוד מה הסיכוי, ואולי דבר שמוחלט ממש כגון שמדבר על רב מעיר אחרת דבר שאינו גנות, והשומע אין לו שום שייכות לעיר זו והשומע אצלו זה כסיפור חדשות בעלמא יש להתיר, וצ"ע.

עוד כה עסקנו בתחילת הנושא מה הגדר של גנאי נמשיך לעסוק באיזה אופן אסור לדבר ועל מי אסור לדבר, מה הגדר של סיפור (במתיבה רמז וכו').

עוד כה עסקנו בגדרי הגנאי שהתורה"ק אסרה לספר. ועתה נתחיל בפרטי הלכה זו, שהם: **א) אופני איסור והיתר ב) על מי אסרה התורה לספר ג) גדרי סיפור.**

אופני האיסור וההיתר

יש בזה כמה אופנים, וכדלהלן. **1) דיבור אמת:** לא מביע"י אם מספר דבר שקר שזה נקרא מוציא שם רע אלא אפי' מספר דבר אמת דהיינו שמספר את מצבו ומעמדו האמיתי של האדם הרי זה לשה"ר (ח"ח כ"א ס"א).

2) דבר ידוע: איסור לשה"ר הוא אף בדבר שכבר ידוע הן למספר והן לשומע (הל' רכילות מ"ג ה). והטעם שע"י"ז עלול להתווסף גנות וטענות ותרעומת. וגם דטבע הדברים שסיפורים שאין מדברים עליהם נשכחים והתרעומת והגנות תשכח במשך הזמן, וכשחוזר ומדבר גורם לעורר

הרה"ג ר' יהושע לאנגויער שליט"א

הדליקה נרות שבת, ולבסוף לא היו בבית

זוג צעיר שבכל שבוע מתארחים אצל אחד ההורים אותו עיה, האשה מדליקה נרות שבת, ועוד קודם השקיעה היא הולכת לבית הוריה, וגם בעלה מגיע לשם מיד לאחר התפילה. אלא שהם סומכים על כך, שמיד לאחר הסעודה הם יחזרו לבית, והנרות עדיין ידלקו, והם ייהנו מהאור, והברכה לא תהיה לבטלה.

באחת השבתות הזוג היה מאד עייף, וגם בחוץ היה מאד חם, והם נשארו לישון אצל ההורים. למחרת הסתפק הבעל, האם בזה שנישארו לישון נתברר למפרע שהברכה על הנרות היה לבטלה, כיון שלא נהנו מהנרות בשבת, וצריכים לחזור בתשובה. כמו כן אולי נחשב שהאשה לא הדליקה נרות באותה שבת, וצריכה כל ימיה להוסיף ולהדליק עוד נה.

תשובה לשאלה של שבוע שעבר

השאלה בקצרה: **ראובן התחיל לסכם עם שמעון ללמוד חברותא, ולוי גם רוצה ללמוד עמו, אם יש בזה עני המהפך בחררה?**

במסכת קידושין (ף ט ע"א) אמרינן, עני המהפך בחררה [לקנותה] ובא אחר ונטלה, נקרא רשע, ונחלקו רש"י ותוס' אם מדובר רק במכירה, והטעם שנקרא רשע, כיון שיכול להשיגו במקום אחר, אבל במציאה, דהיינו שמוכרים בזול או הפקה, אין בזה עני המהפך בחררה [וכן דעת התוס']. או שדין זה נאמר בכל מקרה [דעת רש"י].

והשו"ע (ח"מ סימן ר"א) הביא את שתי השיטות, והרמ"א פסק שהעיקר כשיטת ר"ת, שרק במכירה יש דין עני המהפך בחררה.

וכתבו התוס' (שם ד"ה ע"ב), **אם שכר בעל הבית מלמד אחר, יכול בעל הבית אחר לשכור אותו מלמד עצמו,** ואינו יכול לומר לו הבעל בית לך ושכור מלמד אחר, דנימא ליה אין רצוני אלא לזה, שהרי כמדומה לי שזה ילמדו בני יפה ממלמד אחר.

וכן פסק בשו"ע (ח"מ סימן ר"א), וביאר הסמ"ע (סק"ה) שהתוס' לשיטתם, שעני המהפך בחררה שייך רק בקניה, אבל במציאה והפקה, אין בזה עני המהפך בחררה, ולפי זה במלמד שבהסברת הלימוד ועיונו אין מלמדים שוין, הרי זה דבר שאינו מצוי. (ולפי זה מבואר שהשו"ע פסק כדעת התוס'). **ובערוך השולחן** (שם ס"ה) כתב שאין הטעם במלמד משום שהוא דבר שאינו מצוי, אלא משום שהוא דבר מצוה, ובמצוה אין עני המהפך בחררה.

הרי שנחלקו הסמ"ע והערוך השולחן אם יש דין של עני המהפך בחררה במצוה, לדעת הסמ"ע דין זה נאמר גם במצוה, ורק במציאה לא נאמר, ולדעת הערוך השולחן בכל מצוה לא נאמר דין זה. וכן כתב בים של שלמה (קידושין פ"ג סימן א) שאין איסור עני המהפך בחררה בשידוכין, לא מבטיח לשיטת התוס' ששידוך דומה למציאה, אלא גם לשיטת רש"י שידוך זה מצוה ולא שייך עני המהפך בחררה.

ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' ברוך הופמן שליט"א
לרגל נישואי בתו עם הבחור החתן
כמר אליהו שור נ"י למול טוב ובשעט"מ
ויה"ר שיהא הבניין עדי עד ויראה ממנו
ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר
לכל ידידי ומכרי: החתונה תתקיים בעז"ה
ביום ב' פר' חקת
באולמי כתר הרימון (משאת רימון)
אשמח לראותכם ולקבל פניכם

ידידנו הנכבד

הרה"ג ר' חיים בעק שליט"א
לרגל נישואי בתו עם הבחור החתן
כמר מאיר זאב הרשקוביץ נ"י
למול טוב ובשעט"מ
החתונה תתקיים בעז"ה ביום ג' פר' חקת
באולמי הדקל ב"ב
ויה"ר שיהא הבניין עדי עד ויראה ממנו
ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

שורש ר' * ענף א'

המתקת הדינים בשרשם באמירת פסוקי דזמרה

ילך בדרכי ישר ויתהלך בתם לבבו, כך הוא ממש רצון הבורא יברך שמו, שכאשר ברא את מידת הדין בעולם, כדי שיתראו מפניו. וא"כ לא יצטרכו להגיע כלל למידת הדין ולעונש בזה העולם. וא"כ במידת הדין גופא, טמון חסד גדול צרוף ממוקד, וזהו הכוונה "האלוקים עשה - שיראו מפניו", שעצם כל הווית אלוקים, והיינו מידת הדין, הוא כדי שיראו מפניו, אך לא שיצטרכו להגיע לידי כך. כי הוא יתברך רק חפץ חסד הוא."

"זהו הפירוש "המתקת הדינים בשורשם", כי הרי שורש כל הדינים הם רחמים גמורים וחסדים, וע"י שאנו שבים בתשובה, ומשוררים ומודים להשי"ת, מעוררים זאת שיתגלו הרחמים והחסדים שהם שורש הדינים. ובהו מובן ומיושב היטב הקושיות של המפרשים, שלכאוף ישנם סתירות ומצד א' בריאת העולם הוא במידת אלוקים ואח"כ בשיתוף מידת הרחמים. ומאיך גיטא אמר אדוננו דוד מלך ישראל ש"עולם חסד יבנה". ולפי"ז מיושב, שאכן האלוקים גופא, הדינים עצמם הם חסדים גמורים לישראל, ורק הגוים אשר אצלם כתוב שאין להם אזהרה והתראה, כי אצלם הדינים המה באמת גבורות. ועיין בפנים בדברי רבינו אשר עושה מטעמים מיסוד זה ומפרש בזה נפלאות בדברי התורה הקדושה."

"ואת זה אנו נשיר ונזמר היום", מתרומם קולו של תנחום בהתלהבות, "שירו לה' שיר חדש תהלתו בקהל חסידים", שהרי ידוע שכתוב "עין ה' אל יראיו", ו"עני ה' אל צדיקים", ושתי עינים אלו מרמזים, כי 'עין' הוא בגמטריא ק"ל שהוא מרמז על חמשה גבורות שכי"א מרמז על שם הוי"ו אשר יחדיו הם ק"ל (ה' פעמים כ"ו). ושתי עינים הם חמשה גבורות שנמתקים בחמשה חסדים, שהם המתקת הדינים בשורשם. וזהו הכוונה תהלתו ב"קהל חסידים", הק"ל הם חמשה חסדים, וה"ה באמצע זהו החמש גבורות, שכאשר הוא ממוצע בין החסדים הוא נתמתק ונהפך לטובה, וזהו קהל "חסידים" דהיינו שני חסדים שגם החמשה גבורות נתהפכו לחסדים. "ולכן ישמח ישראל בעושי שטובו ניכר לכל שאין מנוחתו חס לשלום להכות אותנו בבחינת הדין, רק עשאו כד' לירא מפניו ולעשות רצונו, וישמחו בה', וה' ישמח בהם".

"פלאי פלאות", מסכם שלמה חיים ומסיים "כידוע שכאשר נמתקים הגבורות מישראל, חלים הם על שונאיהם, ולכן חרב פפיות בידיים, לעשות נקמה בגוים תוכחות בלאומים, וכו', אה, הדר הוא לכל חסידיו, כמה עלינו להלל להשם - הללו קה'."

שעת בוקר של שבת קודש, בית המדרש מלא למחציתו, כאשר על ספסליו יושבים רכונים חסידיים ואנשי מעשה השוהין שעה אחת קודם שיתפללו, בחורי חמד מתנצחים בלימוד ערב, והכוסות המהבילים מעלים ניחוח הפותח את הלב. בירכת בית המדרש, ניגש שלמה חיים אל פינתו הקבועה של תנחום ידידו. וכאשר טליתו מופשלת על כתיפו וידיו אוחזות בכוס חצי מלא, מקדם אותו בניד ראש ומיד פותח ושואל כענין.

"תנחום ידידי, הנה דיברנו על גודל מעלת אמירת הפסוקי דזמרה, וכמה גדול כוחם בימות החול, ומכל שכן ביום השבת קודש, אשר כל הבריאה מצטרפת אל היהודי הקטן העומד בפינת בית המדרש, ושר ומרנן ליוצרו, ויחד עם זמרתו משוררים ומוחאים כף כל מלאכי מעלה ושירי עליון, אה, מוירעדיג".

"ובכן, חטפתי מבט פה ושם בספרים הקדושים בכוונת פסוקי דזמרה, וראיתי שם שבכוונת "מזמור שירו להשם שיר חדש תהלתו בקהל חסידים", טמונה המתקת הדינים בשורשם. והנה, כאשר נתעמק במושג זה של המתקת הדינים בשורשם, התעוררו אצלי כמה תמיהות אשר רציתי לבררם אצלך שתבאר לי כי ה' הטובה עליך".

"נו, פתח פיך ויאירו דבריך", מנעים אליו תנחום את סברו ומסכיח את אזנו לאמרי פיו. "ראשית, פותח שלמה חיים ושואל, הרי חסדים גדולים עשה עמנו השם יתברך, בנותנו לנו עת האפשרות להמתיק הדינים. וכאב רחמן אשר מגלה את אהונו בנו ונותן לו את הסודות במה יבטל את הענישים אשר יכולים לבא אליו מאתו. ואנכי תמה אפוא, מהו דע בר חרמן הוא, וטובת בניו הוא פקדא, מדיע ברא בכלל דינים אשר צריך למתקן, ובכלל, מהו פירוש המילות של "המתקת הדינים בשורשם".

"יפה שאלת שלמה חיים", עונה לו תנחום, "ועל שתי שאלותיך יאירו אליך דברי רבינו ההייליגע סידורו של שבת ויפתחו את עיניך בוהרם. ומקור דבריו של רבינו הוא ממשל שאמרו חז"ל, ותוכנו הוא לאב רחמן אשר לקח את בנו אל ביתו, והכניסו חדר לפנים מחדו, והבן ראה רצועות וכלים אשר מיוחדים לענות לענוש ולסר. וכאשר ראה זאת נבעת ונתפחד ביותר, אמר לו אביו, אל תתיירא, כי הרצועה הזאת היא רק למען תהיה יראתי על פיך, כי הרי צריך אתה ללכת בדרכי טובים למען יטב לך".

"אם כן, מסביב רבינו, יוצא איפוא, שרצועה זאת, לא באה כלל לענוש ולייסר, אלא בדיוק הפוך מזה, חסד גדול טמון בזה, שעל ידי זה, על ידי שיראה ויירא מזה,

השמה בחלקו - גם בעבודת ה'

איתא בספה"ק כ"א בדרכו בביאור הפגם של קרה, שהגם שאין לנו שמץ של השגה בקורח שהיה בעל השגה ובעל מדרגה גדול, ועכ"פ א' בספה"ק דקרח לא הסכים עם המציאות שלא יוכל לשמש בכהונה גדולה, וביקש גם הוא כהונה שיוכל פעם להקטיר קטורת ולהכנס לפני ולפנים להתקרב להשי"ת. וטעה בזה, שהאמת היא, שהשי"ת קבע את מקום כל אחד במקום אשר הוא ית"ש חפץ שמשם יעבוד אותו ובה העבודה שיוכל לעשות עפ"י מצבו שיעד לפניו.

ובאמת מהחשונות הגדולים הוא כשאדם משתוקק למדרגות של אחרים שאין לו שייכות לזה, ומדמה בנפשו שהוא צריך להיות כמו חברו. הנה אמה"כ (יח יטו, 1) "ואתם פחות ולא יותר" והיה לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר לבני ישראל, ופירש"י, "אלה הדברים לא פחות ולא יותר". הכוונה בזה שהעבודה שעלינו לעבוד להשי"ת זהו לא פחות ולא יותר, לא לירד ממדרגתנו שבה נתנו השי"ת, ולא יותר, לא לחפוף ולא יהרסו אל ההר לעלות בגדלות ונפלאות ממנו. ופעמים ע"י מה שחפצים לעלות למדרגה שלא הסכנו לה אפשר חלילה להפסיד את כל עמלנו שעמלנו עד אז. ותכלית העבודה היא להתרצות עם מה שהשי"ת קבע ובהו בשבילנו, ושם דייקא לעשות את הטוב ביותר שמסוגל לעשות.

וכתב הפרי הארץ במכתבו (מכתב כ"ו) ז"ל: "תשובה כללית לידידי נפשי בעסק התורה והעבודה אשר רבים צועקים על המחשבות בחלקו גם בעסק זרות, והתהוות הסיבה הוא הגדלות (התאוה) שבהם, שאינם שומחים בעבודתם, ולא די להם כי אם גדולות ונפלאות מהם. כי

הנה כלל גדול בתורה להיות שמח בחלקו גם בעסק התורה והעבודה אם מעט או הרבה ויהנה ממנו. משא"כ אם אינו נהנה ושמח והנפש רוצה להנות מתאוהו וכן המחשבות זרות מפני שאינו שמח בעבודתו ורוצה בגדלות ונפלאות ממנו דוחים אותו למחשבות חוץ. שכל מחשבה ומחשבה היכל ה' המה, ומי שרוצה לכנס למקום שאינו ראוי דוחין אותו לחוץ. הנה אהובי הלא ידע אינש בנפשיה למה יחפצו בגדולות, במה זכה בהם. בוודאי מהראוי לומר מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי, ואפ"ה יהיה שמח מאוד בעסק עבודתו של עכשיו. ובשמחה של מצווה זו יזכה לגדולה ממנה. ואם יאמר הי תורה והי מצווה שאין לו כלום, זה אינו, והלא פושעי ישראל מלאים מצוות כרימון, אבל אינו שמח ונהנה ממנו, משא"כ כשישמח במעשיו יהיה כבוד ה' לעולם. והנה יש לאלוק' מילין בעסק זה, תורה וחכמה אין חקר, אבל כללא דמילתא האמונה, והמאמין יחוש מעשהו". עכ"ל ק."

ואכן אם ירגיל האדם עצמו להודות על כל מדרגה ומדרגה שזוכה לה, יגיע יותר ויותר, והשאיפות עלות ולהתעלות אינו סותר את העניין הנזכר להיות שמח בעבודתו במקום אשר חונה הוא שם. דהנה על קרח אחז"ל "עיניו הטעתו", וביארו צדיקים, דידוע שכ"א צריך לראות בעין אחת שפלות עצמו ובעין אחת גדלות הבורא וכך יכולים להתקרב להשי"ת בשלמות יחדיו יהיו תמים. וידוע מימרא מהצדיקים שלקרח היה חסר עין אחת. ורבים כאשר שומעים דבר זה, מיד עולה בראשם שכנראה היה חסר לו העין של שפלות עצמו וע"כ חפץ בגדולה יותר ממה שהוא. אבל באמת מובא בשם הרה"ק מרוזין ז"ע "שהעין שחסרה לו היא העין של גדלות הבורא, ומה שראה לשטות זו היה מחמת עין של שפלות עצמו שהטעתו, דהוא חשב שהוא במדרגה נמוכה ורק אם יהיה כה"ג יוכל לעבוד את השי"ת ביתר גדולה, והוא לא ידע שבמקומו שהוא שם יכול לעלות ולהתעלות אף יותר מדרגת כה"ג לפני ולפנים, דיסוד העבודה היא שלא יבז האדם לעבודתו ולא יחשוב שיצליח רק אם ישיג עבודה יותר גדולה, בדמכל מקום אשר הוא שם, במקום אשר בו קבעו השי"ת מעת יצירתו, משם דייקא עליו לעבוד את השי"ת, זה העבודה אשר השי"ת חפץ בה.

ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' מאיר שטיינפלד שליט"א

לרגל גישואי בני הבחור החתן כמר ישראל אשר נ"י למזל טוב ובשעתו"מ ויה"ר שיהא הבניין עדי עד ויראה ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

ידידנו הנכבד

הרה"ג ר' יוסף דייטש שליט"א

לרגל היכנס בני לעותומ"צ בשעתו"מ שמחת חבר מצוה של בני היקר ינק והכיס כמר יקותיאל יהודה נ"י ותקיים בענ"ה ביום ד' פ"ר חקת ו' תמוז באולם ברסלב רח' שלמה המלך 5 בשעה 9:30 בדיוק לכל באי בית ה', הזמנות פרטיות לא נשלחו, נא לראות הזמנה זו כאישית

ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' אליהו סבן הי"ו

לרגל היכנס בני הבחור החתן כמר משה נ"י לעול תומ"צ בשעתו"מ ויה"ר שיראה ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' ישעי' רוטנברג שליט"א

לרגל הולדת הנכד בן לחתנו הר"ר משה מאיר דוד יוסקוביץ הי"ו למזל טוב ובשעתו"מ ויה"ר שיראה ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' אלימלך משה זילבר שליט"א

לרגל אירוסיו בני הבחור החתן כמר אברהם יהושע העשיל נ"י למזל טוב ובשעתו"מ ויה"ר שיהא הבניין עדי עד ויראה ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' חיים גולדשטיין שליט"א

לרגל אירוסיו בני הבחור החתן כמר יקותיאל יהודה נ"י ב"ר יחזקאל דויטש למזל טוב ובשעתו"מ ויה"ר שיהא הבניין עדי עד ויראה ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

ידידנו הנכבד

הרה"ח ר' יונתן יהודה לייב שפיצר הי"ו

לרגל הולדת בני הינק יוסף מאיר נ"י למזל טוב ובשעתו"מ ויה"ר שיראה ממנו ומכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה וכט"ס אבי"ר

יעמדו על הברכה מצדיקי הרבים שהרימו תרומתם להוצאת הגיליון